

**FILOLOGIK TA'LIMDA
PRAGMATIK YONDASHUV**
**70111401 – O'zbek tili va
adabiyoti**

*Lingvovididaktika
kafedrasи*

Kurs:	1
Kurs turi:	Ma'ruza, amaliy
Kurs kodi:	302FTPY1615
Yil:	2020-2021
Semestr:	1
Ta'lif shakli:	An`anaviy
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	46
Amaliy mashg'ulotlar	44
Semenarlar	
Laboratoriya ishi	
Mustaqil ta'lif	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Kurs tili:	O'zbek tili

Kurs maqsadi (KM)	
KM1	Fanning asosiy maqsadi talabalarga lisoniy imkoniyatlarning nutqiy voqelanishida vaziyat va shaxs omili masalalarini tadqiq qiluvchi hamda ona tilidan foydalanish samaradorligini oshirishning nazariy masalalari yuzasidan babs qiluvchi lingvopragsmalingvistika muammolari haqida bilim olishlariga erishish. Bunda odad tusiga kirgan – qator urf-odatlar, rasm-rusumlar, ya'ni lingvografik tomonlarni hamda har bir xalq, millat, hatto hudutda lisoniy va nolisoniy vositalar, nutqiy shtamplar, harakat va holatlar bir xil emasligini uqtirish
KM2	
KM3	

Kursni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	
2	

Ta'lif natijalari (TN)	
TN1	

TN2	
TN3	
TN4	
TN5	

Kurs mazmuni	
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	Pragmalingvistikaning predmeti. Pragmalingvistik tahlil asoslari
M2	Nutqiy akt nazariyasi. Bilvosita nutqiy akt
M3	Pragmatik mazmunni shakllantiruvchi hodisalar
M4	Samarali muloqotning tamoyil va qoidalari
M5	Diskurs va uning tuzilishi. Diskurs turlari
M6	Muloqot sistemasi va uning xususiyatlari
M7	Nutqda shaxs omili. Nutqda vaziyat omili
M8	Lisoniy birlıklarning nutqiy vaziyatga xoslanishi
M9	Tildagi lingvopragmatik ma'lumotlarning turlari. Madaniyat va lingvomadaniyat
M10	Lingvopsixolingvistika
M11	Pragmalingvistika istiqbollari
M12	Fanda paradigmalar almashinushi haqida. Muloqot sistemasi va uning xususiyatlari haqida. Nutqda kommunikativ intensiya
M13	Tildagi etnopragmatik ma'lumotlarning turlari.
M14	Til va madaniyat muammolari. Madaniyat va etnomadaniyat, uning o'rganilishi
M15	Etnoprgamalinvistikada lakuna muoammosi
M16	Frazeologizmlarning lingvomadaniy jihatlari. Barqaror birikmalarning lingvomadaniy xususiyatlari.
M17	Frazeologizmlarning mifologema va arxetipler bilan aloqasi.
M18	Matnni etnopsixolingvistik yondashuv asosida o'rganish.
M19	Etnografiya va til. Til va folklor. Til va qadriyatlar
M20	Etnopsixolingvistika
M21	Nutqni tizim sifatida tadqiq qilishning falsafiy asoslari
M22	Sistema nazariyasi nutqi yaxlit vrganish metodologiyasi sifatida
M23	Grammatik ma'noning nutqi voqelanishida pragmatik omillar
Mashg‘ulotlar shakli: amaliy mashg‘ulot (A)	

A1	“Filologik ta’limda pragmatik yondashuv” fanining boshqa fanlar bilan aloqasi
A2	Nutqning milliy-madaniy xususiyatlari
A3	Lingvografik tahlil usul va yo‘llari
A4	Nutqning milliy-madaniy xususiyatlari yosh jihatdan farqlanishi
A5	Tinglovchi va so‘zlovchining nutqdagi milliy-madaniy xususiyatlari
A6	Badiiy asarlarda xalqning milliy-madaniy xususiyatlari
A7	Nutq jarayonidagi lisoniy va nolisoniy omillar
A8	Muloqotda milliy mansublikni ifodalovchi lisoniy vositalar.
A9	Muloqot, nutqiy axloq va odob munosabati.
A10	Nutqiy muloqotda milliy madaniyat an’analari.
A11	No verbal nutqning milliy-madaniy xususiyatlari.
A12	Madaniyatshunoslikda madaniyat va lingvomadaniyat
A13	Frazeologizmlar xalq madaniyati va mentalitetining qimmatli ma’lumotlar manbai
A14	Lingvografik lakunalar
A15	Inson – milliy mentallik va til egasi
A16	Matnning psixolingvistik tahlili
A17	Etnografik tahlil usul va yo‘llari
A18	Madaniyatshunoslikda madaniyat va etnomadaniyat
A19	Etnografik lakunalar
A20	Matnning etnolingvistik tahlili
A21	Etnografik lakunalar
A22	Filologik ta’limda pragmatik yondashuv
Mashg‘ulotlar shakli laboratoriya mashg‘ulot (L)	
L1	
L2	

Asosiy adabiyotlar:

1. Safarov Sh. Pragmalingivistika. –Toshkent, 2008.-320 b.
2. Nurmonov A., Yo‘ldoshev B. Tilshunoslik va tabiiy fanlar. – Toshkent: "Sharq", 2001. – 160 b.
3. Nurmonov A., Mahmudov N., Ahmedov A., Solixo‘jaeva S. O‘zbek tilining mazmuniy sintaksisi. –Toshkent: Fan, 1992–234 b.
4. Nurmonov A., Hakimov M. Lingvistik pragmatikaning nazariy shakllanishi // O‘zbek tili va adabiyoti, 2001, 4-sod. 54-58 b.
5. Гак.В.Г.Прагматика и языковое вариирование. Гак.В.Г.Языковое

преобразования. – М., 1998–С. 554 – 586.

6. Negmatov H., Vohidova N., Toirova G. Struktural tilshunoslikdan pragmalingvistikaga // Xorijiy filologiya, 2007, 4-son. –38-41b.
7. Safarov Sh. Kognitiv tilshunoslik. – Jizzax: Sangzor, 2006. –91 b.
8. Safarov Sh., Toirova G. Nutqning etnosotsiopragmatik tahlili asoslari. – Samarqand: SamDChTI, 2007. – 39

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi” to‘g‘risidagi Farmoni (“Xalq so‘zi”, 2017 yil, 8 feval).
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori “Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari” to‘g‘risida (“Xalq so‘zi” 2017 yil, 21 aprel)
3. Bazarov O. O‘zbek tilida darajalanish. DDA. – T.: Tilshunoslik instituti, 1997.- 49b.
4. Bushuy T., Safarov Sh. Til qurilishi: tahlil metodlari va metodologiyasi. – T.: Fan, 2007. – 273b.
5. Mo‘minov S. O‘zbek muloqot xulqining jins jihatidan xoslanishi // O‘zbek tili va adabiyoti, 1999, 5- son, 64-66 b.
6. Mo‘minov S. O‘zbek muloqot xulqining ijtimoiy – lisoniy xususiyatlari. DDA..-T., 2000.-44 b.
7. Mo‘minov S., Rasulov Q. Komunikantlarning ijtimoiy roli va nutqiy muloqot haqida // Uslubshunoslik va frazeologiyaning dolzarb muammolari. – Samarqand: SamDU, 2007. -70-72 b.
8. Musulmonova N.R. Grammatik shakllarda kategorial, yondosh va hamroh ma’no (zamon va mayl kategoriyalari misolida). NDA, - Toshkent, 2007.-25 b

Elektron ta’lim resurslari:

1. www.literature.uz
2. www.genhis.philol.ru.
3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Structuralism>.
4. <http://www.brocku.ca/english/courses/4F70/struct.html>.
5. <http://natlib.uz> –Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi sayti
6. <http://ensiklopediya.uz> – O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi sayti

7. <http://ziyouz.uz> – O‘zbek va jahon adabiyoti portal
8. <http://ziyonet.uz> –O‘zbekiston milliy ta’lim portali
9. <http://kitob.uz/> - Respublika bolalar kutubxonasi
10. <http://www.kamolot.uz> – “Kamolot” yoshlar ijtimoiy sayti
11. <http://www.infolib.uz> – Respublika Axborot kutubxona markazi
12. <http://referatlar.uz> –Referatlar, testlar, kitoblar va media ta`lim sayti
13. <http://book.uz> – Elektron adabiyotlar kutubxonasi

Дастур муаллифлари:	Atamuratov Rasuljon Kadirjonovich
E-mail:	atamuratov@navoiy-uni.uz
Ташкилот:	Kompyuter lingvistikasi va raqamli texnologiyalar
Sana:	27.08.2021

Kafedra mudiri

Sh.Abdiraimov